

1979, 7. května – Sdělení VONS č. 104 „Trestní stíhání advokáta JUDr. Josefa Danisze“ o trestním stíhání Josefa Danisze obviněného z trestného činu útoku na veřejného činitele v souvislosti s obhajobou jeho klientů.¹

Dne 2. května 1979 zahájil vyšetřovatel Okresní prokuratury v Hradci Králové Karel Weger trestní stíhání proti JUDr. Josefu Daniszovi, nar. 7. 7. 1946, bytem Praha 4, Novodvorská 435, pro trestný čin útoku na veřejného činitele (§ 156, odst. 2 tr. z.).

Pro stejný trestný čin je vedeno proti JUDr. Josefu Daniszovi jiné trestní stíhání již od podzimu 1975, neboť podle tvrzení příslušníků VB je měl verbálně urazit. K trestnímu stíhání z r. 1975 došlo poté, co dr. Josef Danisz podal na tyto příslušníky stížnost pro překročení jejich pravomoci, jmenovitě proto, že mu vyhrožovali ublížením na zdraví. Poslední z řady rozsudků ve věci zahájené roku 1975 byl vynesen samosoudcem obvodního soudu pro Prahu 6 prom. právníkem Antonínem Svobodou dne 30. března 1979. Dr. Josef Danisz jím byl uznán vinným uvedeným trestným činem a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání tří měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu jednoho roku. Rozsudek dosud není pravomocný, dr. Josef Danisz se proti němu odvolal.²

V trestním stíhání, které bylo nyní zahájeno, je obviněn, že jako obhájce mluvčího Charty 77 Jaroslava Šabaty dne 26. 9. 1978 před vyšetřovatelkou Okresní prokuratury v Trutnově Magdou Adamovou v průběhu výslechu svědka – příslušníka VB Josefa Vavrušky pronášel výroky,³ v nichž údajně urážel a pomlouval předsedu senátu Okresního soudu v Mostě prom. právníka Drahoslava Matěchu pro jeho výkon předsedy senátu při hlavním líčení v trestní věci proti signatáři Charty 77 Jiřímu Chmelovi.⁴ Dále měl pomlouvat nejmenované příslušníky SNB – StB pro jejich údajně nezákonnou činnost a porušování zákonných práv občanů.⁵ Totéž měl pronášet i dne 30. 10. 1978 ve věznici v Hradci Králové při seznamování s výsledky vyšetřování v trestní věci

proti dr. Jaroslavu Šabatovi za přítomnosti vyšetřovatelky Magdy Adamové, zapisovatelky Hany Kážové a dr. Jaroslava Šabaty. JUDr. Josefu Daniszovi hrozí trest odnětí svobody až do jednoho roku.⁶

V stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání poukazuje JUDr. Josef Danisz na to, že výroky, které měl údajně pronášet, nejsou ani v odůvodnění usnesení konkrétně uvedeny; také namítá, že kdyby byl skutečně takové výroby pronesl, musela by je vyšetřovatelka zanést do protokolu o úkonu, jak jí to ukládá trestní řád. Z věcného hlediska pak uvádí, že pokud k výslovným dotazům vyšetřovatelky stručně popsal průběh hlavního líčení v trestní věci proti Jiřímu Chmelovi, konstatoval pouze pravdivá fakta a že není jeho vinou, znějí-li jako pomluva.⁷ Rovněž VONS ve svém sdělení č. 49⁸ dokumentoval četná porušení trestního řádu, jichž se soudce Matěcha při hlavním líčení v trestní věci proti Jiřímu Chmelovi dopustil.

Pokud jde o pomluvy „nejmenovaných příslušníků SNB – StB“, JUDr. Josef Danisz ve stížnosti uvádí, že k opětovnému dotazu vyšetřovatelky Magdy Adamové ji informoval o sdělení svého klienta, který byl násilně odvezen, ztýrán a ponechán zraněn v lese. Informoval ji i o tom, že klient podezívá z tohoto jednání příslušníky StB. Jde zřejmě o případ Ivana Medka nebo Bohumila Doležala, signatářů Charty 77; k jejich případům jsme se vyjádřili ve sděleních č. 7 a č. 11⁹ a ve společném prohlášení s mluvčími Charty 77, adresovaném 29. 6. 1978 představitelům státní moci.¹⁰ Okolnosti těchto útoků nebyly nikdy vyšetřeny, a pokud je nám známo, ani vyšetřovány. Naopak, případ obdobného útoku na libereckého signatáře Charty 77 Jiřího Kasala byl vyšetřován a v této věci byl pro přečin proti socialistickému soužití odsouzen bývalý příslušník SNB Jiří Vajc k podmíněnému pětiměsíčnímu trestu (viz naše sdělení č. 91).¹¹

Je pozoruhodné, že tytéž důvody, jimiž je motivováno trestní stíhání dr. Josefa Danisze z 2. května 1979, byly uvedeny – spolu s dalšími – v ústním odůvodnění zrušení členství JUDr. Josefa Danisze v Městském sdružení advokátů v Praze; jeho členství bylo zrušeno ke dni 30. 6. 1979.¹²

Trestní stíhání bylo zahájeno půl roku poté, co se měl dr. Josef Danisz inkriminovaného jednání dopustit. Během této doby vypracoval řadu podání ve prospěch signatářů Charty 77.

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných je přesvědčen, že toto trestní stíhání je dalším krokem k umlčení a pokračující perzekuci JUDr. Josefa Danitze, který v obtížných čs. podmínkách jako advokát důsledně a statečně plní své povinnosti i ve věcech signatářů Charty 77 a lidí pronásledovaných za projevy přesvědčení.^a

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 7, s. 9–10.

POZNÁMKY

¹ K případu Josefa Danitze viz dále sdělení VONS č. 116, 119, 163, 165 a 170, dokumenty č. 117, 120, 164, 166 a 171.

² Zmíněný případ nesouvisel s obhajobou některého z disidentů, ale vzhledem k jeho zdoluhavosti a zvrátům bylo zřejmé, že jeho cílem je vytvořit precedens, jak stíhat advokáta za verbální delikt urážky veřejného činitele. Dopustit se ho měl v roce 1975 podáním stížnosti na několik příslušníků VB, protože mu vyhrožovali zbitím. V Daniszově případě svou roli zřejmě sehrála jeho úloha v pracovních sporech a později trestních řízeních osob spojených s disidentským hnutím. Viz zprávu o životě, advokátní praxi a perzekuci J. Danitze uloženou in: LP, Sb. VONS, inv. č. 65, sign. IV/11, kart. 18; též článek „Případ obhájce chartistů, dr. Danitze“ in: *České slovo* 25, 1979, č. 7 (červenec), s. 3.

Na Danitze se zaměřila také StB, která na něj 6. 4. 1978 založila na 3. oddělení 2a odboru StB správy SNB Hlavního města Prahy a Středočeského kraje svazek prověřované osoby pod krycím jménem „Dan“ a reg. č. 29424, který byl 17. 11. 1978 převeden na 2. oddělení 1. odboru X. správy SNB. Zde byl následně 29. 11. 1978 zaevidován svazek nepřátelské osoby později převedený na signální pod stejným krycím označením

^a Pod textem sdělení je poznámka redakce Informací o Chartě 77: „JUDr. Josef Danisz, advokát z AP 5 podal dne 10. 5. 1979 u obvodního soudu pro Prahu 1 žalobu proti Městskému sdružení advokátů v Praze. Žalobou se domáhá, aby soud rozhodl, že zrušení jeho členství v MěSA je neplatné. Pokud soud jeho žalobnímu návrhu vyhoví, bude moci dr. Danisz vykonávat funkci advokáta i po 30. červnu. Jinak nebude moci od tohoto dne své povolání zastávat.“

a reg. č. 16266, viz <http://www.abscr.cz/cs/vyhledavani-archivni-pomucky> [28. 2. 2014].

- ³ K případu Jaroslava Šabaty viz sdělení VONS č. 41, 66, 67, 75, 76, 92, 102, 106 a 223, dokumenty č. 41, 66, 67, 69, 75, 76, 92, 102, 106 a 224, a dokument č. 1134. Příklad byl také popsán ve studii Petra KELLERA: Z Krkonoš do vězení. Odsouzení Jaroslava Šabaty v souvislosti se setkáním československých a polských disidentů na československo-polských hranicích v roce 1978, in: Jaroslav Pažout (ed.): *Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných. Politická perzekuce, opozice a nezávislé aktivity v Československu v letech 1978–1989*. Sborník grantového projektu č. 1, Praha 200, s. 7–32.
- ⁴ K případu Jiřího Chmela viz sdělení VONS č. 23, 49, 60, 61 a 164, dokumenty č. 23, 49, 60, 61 a 165.
- ⁵ Vyšetřovatelka okresní prokuratury v Trutnově Magdalena Adamová o uvedeném rozhovoru nejprve udělala 31. 10. 1978 záznam, v němž uvedla: „[J. Danisz] uváděl, že příslušníci VB a zejména StB používají drastických metod nátlaku na signatáře Charty 77, že se pokoušejí tyto osoby dostat na psychiatrii a nebo zbavit života a nebo přinutit k vystěhování. Uváděl, že vyšetřovatelé z Prahy jednoho klienta [Ivana Medka] předali do rukou partě, která jej odvezla v noci do Příbrami, tam v lese surově zmlátila a nechala bez pomoci ležet. Dále prohlašoval, že příslušníci StB otrávil Pavlu Kohoutovi psa a „snažili se, aby P. Kohout nedožil rána“, že se u něj „našlo jedu, který by [stačil] na otrávení 40 lidí“. Dále že příslušníci StB používají na signatáře surových metod psychického i fyzického nátlaku. Vyprávěl, že byl 25. 10. 1978 u okresního soudu [v Mostě] v procesu s jistým Chmielem [Jiří Chmel] šikanován předsedou soudu Matěčkou nebo Matěnou [Drahošlavem Matěchou] – jméno znělo v tom smyslu, že jeho řidič [Tomáš Liška] byl nezákonně zadržen po dobu 6 hodin. Že předseda soudu vedl jednání zaujatě, neposkytl mu možnost hájit klienta, že je předseda soudu neschopný právník, že jednal sprostě a diletantsky.“ Záznam vyšetřovatelky Okresní prokuratury v Trutnově M. Adamové ze dne 31. 10. 1978, OS v Hradci Králové, soudní spis k případu Josefa Danisze (spis. zn. Vp 19/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 1 Rt 162/90.

Podrobněji poté Adamová vypověděla během vyšetřování Krajské prokuratury, kde mimo jiné uvedla okolnosti jak k rozhovoru s Šabatovým advokátem J. Daniszem došlo: „[...] zmínila jsem se JUDr. Daniszovi, že mu nezávidím jeho postavení, míněno tak, že mu nezávidím, že musí obhajovat takového klienta, jako je Tomáš Petřivý [V kauze J. Šabaty byl T. Petřivý vyslýchán jako svědek, ale zároveň byl stíhán pro urážku veřejného činitele viz sdělení VONS č. 51, dokument č. 51. – pozn. ed.]. Vysvětlovala jsem to tím, že se choval při výslechu značně neukázněně. JUDr. Danisz odpověděl, abych se nedivila, neboť Petřivý je mladý člověk a neumí se ještě ovládat, jako např. svědek [Jiří] Němec. Říkal dále, že Petřivý je jako mnoho jiných stoupců charty [sic] velmi často vyslýchán orgány SNB, že je jimi šikanován, ať se nedivím, že mu povolily

nervy. Dále Dr. Danisz uváděl, že také jemu téměř povolily nervy před několika dny, kdy byl jako obhájce obviněného Chmiela [správně J. Chmela] u hlavního líčení v Mostě. Pak začal poměrně podrobně líčit, co se odehrálo v Mostě.“ Zápis Okresní prokuratury v Hradci Králové o podaném vysvětlení M. Adamové z 26. 4. 1979, tamtéž.

Podobným způsobem vypovídal v přípravném řízení také příslušník SNB Josef Vavruška, viz zápis Okresní prokuratury v Hradci Králové o podaném vysvětlení J. Vavrušky ze dne 26. 4. 1979, tamtéž.

⁶ Viz usnesení vyšetřovatele Okresní prokuratury v Hradci Králové Karla Wegra o zahájení trestního stíhání J. Danisze z 2. 5. 1979 uložené in: tamtéž; též LP, Sb. VONS, inv. č. 65, sign. I/2, kart. 18.

⁷ Ve stížnosti Danisz popsal událost odlišně od výpovědi Adamové: „Dne 26. 10. 1978 otázala se mě vyšetřovatelka Adamová: ‚Jak jste dopadl včera v Mostě?‘ Odpověděl jsem: ‚Špatně. Ani se neptejte. Dostali jsme o půl roku víc, než navrhovala prokurátorka. Hlavní líčení probíhalo tak, že předseda senátu buď vědomě porušoval trestní řád anebo ho nezná. Jen tři perličky, které mluví samy za sebe: Jednoho svědka, neslyšeného v přípravném řízení, nechal vyslechnout pár dní před hlavním líčením jako svědka v Chmelově trestní věci vyšetřovatelem StB. Svědky, kteří v přípravném řízení vypovídali ve prospěch mého klienta nejen, že nevyslechl, ale dokonce ani nečetl protokoly o jejich výpovědích z přípravného řízení. Provedl prostě výlučně důkazy v neprospěch obviněného. A příslušníci bezpečnosti zadrželi navíc před polednem mého řidiče a drželi ho z důvodu ‚zjišťování, zda skutečně je studentem‘ až do večera na OO VB v Mostě, ač mě slíbili, že ho pustí za 2–3 minuty. [...] Po tomto mém výlevu Adamová s údivem zvolala: ‚To snad není možné,‘ čímž myslila své předchozí vrtění hlavou. Pak se zarazila a řekla zrychleně: ‚To se vám u našeho soudu nestane. Snad jste si všiml, že postupuji přesně podle zákona a tak postupuje i náš soud.‘ Viz stížnost J. Danisze proti zahájení jeho trestního stíhání ze 4. 5. 1978 uloženou in: OS v Hradci Králové, soudní spis k případu Josefa Danisze (spis. zn. Vp 19/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu spis. zn. 1 Rt 162/90; též LP, Sb. VONS, inv. č. 65, sign. I/2, kart. 18.

Stížnost byla okresním prokurátorem v Hradci Králové Oldřichem Čechem zamítnuta jako nedůvodná. Usnesení Okresní prokuratury v Hradci Králové o zamítnutí stížnosti J. Danisze ze 16. 5. 1979 je uloženo in: OS v Hradci Králové, soudní spis k případu Josefa Danisze (spis. zn. Vp 19/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 1 Rt 162/90.

⁸ Dokument č. 49.

⁹ Dokumenty č. 7 a 11.

¹⁰ Dopis mluvčích Charty 77 předsednictvu ÚV KSČ, předsednictvu vlády ČSSR a předsednictvu FS žádající veřejné projednání teroristických činů StB proti nekonformním občanům, CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilem (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 154.

¹¹ Dokument č. 91.

¹² Výbor Městského sdružení advokátů podle dopisu jeho předsedy JUDr. Vladislava Vrby mělo zrušit členství Josefa Danisze na schůzi dne 12. 3. 1979 na základě osobního projednání s Daniszem dne 8. 1. 1979 a listinného materiálu, zejména potom záznamu ze 31. 10. 1978. Zřejmě se jednalo o výše zmíněný záznam vyšetřovatelky Okresní prokuratury v Trutnově M. Adamové. Rozhodnutí předsedy Městského sdružení advokátů o zrušení členství J. Danisze ze 13. 3. 1979 viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 65, sign. I/4, kart. 18.